

Sygn. akt *XVII AmE 32/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący	<i>Sędzia SO Andrzej Turliński</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 20 września 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania *(...) S.A. z siedzibą we W.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania *(...) S.A. z siedzibą we W.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 6 grudnia 2017 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od *(...) S.A. z siedzibą we W.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Sędzia SO Andrzej Turliński

Sygn. akt *XVII AmE 32/18*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 grudnia 2017 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924) oraz na podstawie art. 104 i art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 13 maja 2017 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia *(...) S.A. z siedzibą we W.* (powód), kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że powód w dniach 10 – 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych:

- we W. ((...)), ul. (...), umowa nr (...),

• we W. (...), ul. (...), umowa nr (...)

naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy – pkt 1 decyzji.

Za działanie wymienione w punkcie 1 decyzji Prezes URE wymierzył powodowi karę pieniężną w kwocie 64 261 zł - pkt 2 decyzji.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. błędną wykładnię § 3 ust. 4 rozporządzenia z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. Nr 133, poz. 924, dalej „rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r.”) polegającą na bezzasadnym przyjęciu, iż przepisy te mają zastosowanie tylko na etapie planowania, a nie realizacji planów ograniczeń, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego niezastosowania w niniejszej sprawie § 3 ust. 4 pkt 2 lit. b i c rozporządzenia z dnia 23 lipca 2007 r.;

2. niewyjaśnienie, czy zaistniała przesłanka legalności wprowadzenia ograniczeń wynikająca z § 3 ust. 2 rozporządzenia z dnia 23 lipca 2007 r. polegająca na tym, iż ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej mogą być wprowadzone po wyczerpaniu, przez operatorów we współpracy z zainteresowanymi podmiotami, wszelkich dostępnych środków służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego – przy dołożeniu należytej staranności, mając na uwadze, iż operator systemu dystrybucyjnego – spółka (...) S.A. przed wprowadzeniem ograniczeń nie dokonywał z Odbiorcą jakichkolwiek ustaleń dotyczących środków służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego;

3. nieuzasadnione niezastosowanie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego, polegające na wymierzeniu Spółce kary pieniężnej, podczas gdy zachodziły określone w tym przepisie przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary;

4. naruszenie art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego poprzez zastosowanie przy wymierzeniu Spółce kary pieniężnej nie mającego oparcia w tym przepisie „mnożnika” w wysokości 3000 zł wywiedzonego przez Prezesa URE „z poziomu najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MW energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. kwoty 1500 zł”, podwojonej „z tytułu sankcji”, podczas gdy dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego są wyłącznie stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe;

5. naruszenie art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego polegające na wymierzeniu Spółce rażąco wysokiej kary pieniężnej, której wysokość nie uwzględnia przesłanek określonych w tym przepisie;

6. naruszenie art. 2 Konstytucji w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 3a oraz art. 11 i art. 11d ust. 3 Prawa energetycznego polegające na nałożeniu na Spółkę kary pieniężnej na podstawie przepisów określających czyn podlegający karze w sposób nieprecyzyjny.

Powód wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji przez Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c.

względnie, z ostrożności procesowej,

2. zmianę zaskarżonej decyzji przez Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 56 ust. 6a PE polegającą na odstąpieniu od wymierzenia Spółce kary,

względnie, z ostrożności procesowej,

3. zmianę zaskarżonej decyzji przez Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. polegającą na obniżeniu kary pieniężnej nałożonej na Spółkę do wysokości uwzględniającej stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie Spółki i jej możliwości finansowe.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wniósł o jego oddalenie.

Wniósł także o dopuszczenie oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, przesłanych Sądowi na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 1 k.p.c., przy piśmie z dnia 25 stycznia 2018 r. znak: (...) – na okoliczność zasadności wymierzenia powodowi kary pieniężnej.

Na rozprawie w dniu 20 września 2019 r. pełnomocnik powoda podtrzymał w całości stanowisko zaprezentowane w odwołaniu i we wnioskach zawartych w odwołaniu wraz z argumentacją.

Pełnomocnik pozwanego podtrzymał stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie.

Na rozprawie w dniu 20 września 2019 r. Sąd postanowił dopuścić materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu administracyjnym na okoliczności podnoszone w pismach procesowych stron.

Pełnomocnik powoda odniósł się do mnożnika związanego z wysokością nakładanych przez Prezesa Urzędu kar pieniężnych. Powołał się na art. 56 ust. 6 PE. W jego ocenie kara pieniężna została wymierzona spółce w zbyt dotkliwe wysokości i nieadekwatnie do popełnionego przez nią czynu.

Pełnomocnik pozwanego wskazał, że to na powodzie ciążył obowiązek określenia mocy bezpiecznej, tak aby nie ponosić odpowiedzialności za ewentualne przekroczenia w poborze energii. Kara wymierzona powodowi jest adekwatna do stopnia, w jakim dopuścił się naruszenia. Podkreślił, że nałożona przez Prezesa Urzędu kara pieniężna ma charakter symboliczny i spełnia swoją sankcyjno – prewencyjną rolę.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A. albo OSP) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m.in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d ustawy – Prawo energetyczne wprowadzając na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r. PSE S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 ustawy - Prawo energetyczne, tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało

opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. z siedzibą w K. (OSD), do której sieci (...) S.A. (Odbiorca) jest przyłączona, przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do obiektów Odbiorcy.

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że powód, we wskazanych przez OSD obiektach, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego.

Mając na względzie powyższe, pismem z dnia 13 maja 2017 r. o znaku (...) (k. 1 – 2 akt adm.) Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej wzywając go jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. W szczególności powód został wezwany do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji otrzymanych przez Prezesa URE od OSD wskazujących na stopień niedostosowania się do wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pismem z dnia 31 maja 2017 r. powód przesłał wymagane informacje i dokumenty oraz przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie.

Wskazał, że ograniczenie w poborze energii elektrycznej miało znaczący wpływ m.in. na funkcjonowanie obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji znajdujących się na terenie jego obiektu, co mając na uwadze § 3 ust. 4 pkt 2 lit. b i c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r.) oznacza, iż w tym zakresie przekroczenie przez powoda mocy określonej przez operatora systemu dystrybucyjnego – spółkę (...) S.A. było zgodne z prawem.

Oznajmił, że analiza przekazanych wraz z zawiadomieniem o wszczęciu postępowania administracyjnego zestawień (...) S.A. wskazuje, iż ewentualne przekroczenia mogły mieć miejsce w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r., przy czym w okresie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Dz.U.2015.1136) dotyczyły one tylko jednego z dwóch punktów poboru powoda i jedynie 3 godzin (godziny 11, 12 i 13) w dniu 12 sierpnia 2015 r, i były nieznaczące. Jednocześnie powód wskazał, że w okresie od 13 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. nie zanotowano przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy na żadnych z dwóch punktów przesyłowych na terenie centrum handlowo – biurowo – usługowego (...) (dalej również „(...)”), a pobierana przez powoda w tym czasie moc oscylowała znacznie poniżej dopuszczalnego poziomu.

Jednocześnie powód wyjaśnił, że w pierwszym dniu wprowadzenia ograniczeń podjął działania mające na celu dostosowanie poboru energii do zmienionych poziomów, przy czym ewentualne różnice wiązały się z koniecznością zapewnienia funkcjonowania obiektów znajdujących się na terenie (...) przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji, a także bezpieczeństwa eksploatacji samego (...). Powód zauważył, że ograniczenia wprowadzone przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Prawa energetycznego zaczęły obowiązywać od dnia 10 sierpnia 2015 r. od godz. 10.00, przy czym w tym dniu wprowadzono najwyższy stopień ograniczeń – 20 stopień zasilania, o czym odbiorcy powiadomieni zostali komunikatem nadanym w programie (...) o godzinie 7:55, co oznacza, iż na podjęcie działań oraz dostosowanie się do gwałtownego spadku

dozwolonego poziomu poboru mocy odbiorcy mieli zaledwie godzinę (otwarcie (...)) dla klientów następuje co do zasady o godz. 9).

Odbiorca, niezwłocznie po otrzymaniu telefonicznej informacji od OSD o wprowadzeniu ograniczenia, podjął wszelkie możliwe działania mające na celu zmniejszenie poboru energii oraz dostosowanie się do wprowadzonych ograniczeń. Do pracowników oraz najemców powierzchni handlowo – usługowo – biurowych (...), niezwłocznie wysłano stosowne komunikaty dotyczące wprowadzonych ograniczeń wraz z wytycznymi w zakresie obowiązkowych działań, które najemcy winni podjąć, aby ograniczyć pobór energii elektrycznej.

Znalazło to potwierdzenie w załączonej do pisma powoda korespondencji e-mail z okresu 10 – 11 sierpnia 2015 r. dotyczącej ograniczeń w poborze mocy. Zostało również odnotowane w publikacjach prasowych, które ukazały się w okresie wprowadzenia ograniczeń - publikacja Gazety (...) z 10 sierpnia 2015 r. oraz publikacja Gazety (...) z 11 sierpnia 2015 r.

Jednocześnie powód niezwłocznie ograniczył działanie urządzeń na terenie (...) (miejsca poboru energii elektrycznej):

- zmniejszono do minimalnego poziomu oświetlenie na obszarach pasażów handlowych,
- zmniejszono do minimalnego poziomu oświetlenie powierzchni handlowych wynajmowanym najemcom,
- zmniejszono do minimalnego poziomu oświetlenie parkingów,
- wyłączono oświetlenie zewnętrzne (...) (w tym reklamowe),
- zmniejszono do minimalnego poziomu poszczególne urządzenia systemu klimatyzacji (...), niektóre wyłączono, tj. pompownie, agregaty, wieże chłodnicze, pompy ciepła,
- zmniejszono do minimalnego poziomu wentylację,
- wyłączono wszystkie schody ruchome,
- wyłączono część wind działających w (...).

Powód wskazał, że wielkość galerii handlowo – usługowo – biurowej (...) to ok.(...)m⁽³⁾ powierzchni do wynajęcia. Ponadto w (...) znajduje się m.in. centrala spółki (...) S.A. Na terenie (...) przebywają nie tylko pracownicy powoda, lecz również inne osoby korzystające z obiektów znajdujących się na terenie galerii. Z tego powodu odbiorca nie był w stanie całkowicie wyłączyć działania wszystkich urządzeń znajdujących się w (...). Na odbiorcy ciążył obowiązek zapewnienia swoim pracownikom, najemcom oraz osobom przebywającym w (...), bezpiecznych i higienicznych warunków, niepowodujących zagrożenia dla ich życia lub zdrowia. Koniecznym zatem było utrzymanie sprawnie działających systemów zarządzania budynkiem, ochrony (...), w tym przeciwpożarowych.

Powód podkreślił, że niezależnie od wprowadzonych ograniczeń w poborze mocy koniecznym było zapewnienie funkcjonowania bez zakłóceń znajdujących się na terenie (...) obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej, tj. przychodni zdrowia, gabinetu stomatologicznego oraz apteki, a także obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie telekomunikacji tj. stacji bazowej telefonii komórkowej obsługującej centrum miasta oraz stacji kolokacyjnej IT obsługującej centrum miasta.

Zapewnienie funkcjonowania powyżej wskazanych obiektów było konieczne nie tylko z uwagi na zakres zobowiązań powoda wobec najemców oraz daleko idące konsekwencje prawne i finansowe ich niewykonania, lecz przede wszystkim ze względów bezpieczeństwa osób korzystających z placówek opieki zdrowotnej, a także osób znajdujących się w obrębie centrum miasta. Brak zasilania stacji bazowej telefonii komórkowej spowodowałby bowiem problemy z łącznością GSM, a tym samym uniemożliwił wykonywanie połączeń, w tym z numerami alarmowymi.

Powód podkreślił, iż zarówno w zawartej z nim umowie o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej jak również we wcześniejszych umowach sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucyjnych moc bezpieczna nie została określona (umowy k. 89 – 93 i k. 94 – 98 akt adm.).

Powód podał, że złożył wniosek o zwiększenie mocy bezpiecznej, ponieważ jednostronnie ustalony przez OSD poziom dopuszczalnego poboru energii nie gwarantował braku zakłóceń w funkcjonowaniu znajdujących się na terenie (...) obiektów do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji oraz nie gwarantował bezpieczeństwa osób przebywających na terenie (...).

Zdaniem powoda nie bez znaczenia jest również fakt, że wprowadzenie ograniczeń w poborze energii, w tym wprowadzenie 20 stopnia zasilania nie miało miejsca od ponad 30 lat. W związku z tym ani operatorzy systemów dystrybucyjnych, ani tym bardziej odbiorcy nie byli należycie przygotowani na tak gwałtowny spadek wolumenu pobieranej energii. Ponadto sam mechanizm wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest nieefektywny. W szczególności zastrzeżenia budzi sposób komunikowania stopni zasilania, który nie pozwala odbiorcom na szybkie zastosowanie się do ograniczeń.

Odnosząc się do podstaw prawnych możliwości nałożenia przez Prezesa URE kary finansowej powód podkreślił, iż w zakresie wynikającym z § 3 ust. 4 lit. b i c rozporządzenia z dnia 23 lipca 2007 r. tj. poboru mocy zapobiegającego zakłóceniom w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji, w ogóle nie można mówić o bezprawności zachowania powoda. W tym zakresie postępowanie prowadzone przez Prezesa URE jest, zdaniem powoda, bezprzedmiotowe i powinno zostać umorzone.

Powód zauważył, że art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego przewiduje wymierzenie kary w przypadku niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 Prawa energetycznego. Tymczasem ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 r. oraz 11 sierpnia 2015 r. od godziny 24:00 wprowadzone zostały przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Prawa energetycznego. Powód wskazał, że przesłanką wymierzenia kary pieniężnej jest niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, których wprowadzenie w oparciu o przepisy art. 11 lub 11c ust. 3 Prawa energetycznego wymaga formy rozporządzenia Rady Ministrów, w którym określony zostanie oznaczony czas obowiązywania ograniczenia. Powód nadmienił iż mając na uwadze, że okres ten zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzony został od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godziny 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godziny 24:00, to przekroczenia w tym okresie miały miejsce jedynie w ciągu 3 godzin w dniu 12 sierpnia 2015 r., a ich stopień był nieznaczny, co świadczy o znikomej szkodliwości czynu oraz nie powinno skutkować nałożeniem na powoda kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego.

Powód podkreślił konieczność doprecyzowania przedmiotu prowadzonego przez Prezesa URE postępowania administracyjnego. Nieprecyzyjne określenie przedmiotu postępowania przez niewskazanie, naruszenie którego dokładne z przepisów wymienionych w art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego zarzuca się odbiorcy, co najmniej utrudnia odbiorcy aktywny udział w postępowaniu administracyjnym oraz uniemożliwia aktywną ochronę własnych interesów. W tym kontekście powód przywołał orzecznictwo sądów administracyjnych – wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28 listopada 2011 r. sygn. akt II SA/OI 939/07.

Powód wskazał również, że istotną okolicznością wymagającą wyjaśnienia jest ustalenie, czy przed wprowadzeniem ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wyczerpane zostały przez operatorów we współpracy z zainteresowanymi podmiotami wszelkie dostępne środki służące zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego przy dołożeniu należytej staranności, albowiem nie było ze strony operatora przed wprowadzeniem ograniczeń próby jakichkolwiek ustaleń dotyczących środków służących zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Ponadto ograniczenie w poborze energii elektrycznej miało znaczący wpływ na funkcjonowanie znajdujących się na terenie (...) obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w

zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji, co stanowi istotną okoliczność na gruncie § 3 ust. 4 pkt 2 lit. b i c rozporządzenia z dnia 23 lipca 2007 r.

Powód wskazał, że zgodnie z art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego Prezes URE ma możliwość odstąpienia od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek. Ponadto art. 56 ust. 6 ustawy określający dyrektywy wymiaru kary nakazuje uwzględnienie stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia, dotychczasowego zachowania podmiotu oraz jego możliwości finansowych. Mając to na uwadze powód wskazał, iż ewentualne przekroczenia przez niego dopuszczalnego poziomu poboru mocy miały miejsce jedynie w pierwszych 3 dniach obowiązywania ograniczeń tj. 10 – 12 sierpnia 2015 r., przy czym w okresie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej przekroczenia były nieznaczne, a ponadto miały miejsce tylko w zakresie jednego przyłącza i jedynie w godzinach w ciągu doby. W okresie od 13 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r. nie zanotowano żadnych przekroczeń, a ponadto ilość pobieranej w tym czasie przez powoda energii była znacznie niższa niż dopuszczalna moc umowna, jak również znacznie niższa niż moc pobierana przez powoda latem przy normalnej pracy budynku. Przy normalnej pracy budynku latem powód pobiera:

1. przyłączy ok. 1,100 MW – w dniach wprowadzenia st. zasilania pobierano średnio ok. 0,700 MW,
2. przyłączy ok. 2,400 MW – w dniach wprowadzenia st. zasilania pobierano średnio ok. 1,700 MW.

Oznacza to, że powód podjął realne kroki w celu ograniczenia poboru mocy, które przełożyły się na wymierny spadek pobranej energii elektrycznej. Ponadto w bardzo krótkim czasie (kilku godzin) pobór mocy przez powoda mieścił się w określonym jednostronnie przez OSD dopuszczalnym przedziale.

Mając powyższe na uwadze powód stwierdził, że zrealizował ciążyący na nim obowiązek. Ponadto przekroczenia w okresie od 10 do 12 sierpnia 2015 r. nie były zawinione przez niego, albowiem spowodowane były brakiem dostosowania ilości mocy bezpiecznej do faktycznych potrzeb powoda, wynikających w szczególności z konieczności zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie opieki zdrowotnej oraz telekomunikacji. Na wiosek powoda jeszcze w 2015 r. poziom ten został dostosowany do realnych potrzeb i warunków technicznych systemu dystrybucyjnego. Takie same uwarunkowania miały miejsce w trakcie ograniczeń w sierpniu 2015 r. Bezpieczny poziom mocy nie został określony w żadnej z umów, a poziom jednostronnie określony przez OSD w planach ograniczeń w sierpniu 2015 r. rażąco odbiegał od specyfiki (...) i możliwości technicznych systemu dystrybucyjnego. Wprowadzony w październiku 2015 r. poziom mocy bezpiecznej odpowiadał tym wymaganiom i w istocie taki sam poziom powinien mieć zastosowanie w sierpniu 2015 r. Poziomu tego powód w żadnym razie nie przekroczył.

Nie można również mówić o winie powoda w sytuacji, gdy podejmował on szereg działań mających na celu osiągnięcie rygorystycznych, dopuszczalnych poziomów poboru energii po wprowadzeniu ograniczeń, przy jednoczesnej konieczności zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków dla pracowników, najemców oraz innych osób przebywających na terenie (...).

Biorąc zaś pod uwagę dotychczasowe zachowanie powoda oraz brak naruszeń w zakresie wprowadzonych ograniczeń w przypadku innych obiektów w ramach stanowiącej funkcjonalną całość grupy kapitałowej odbiorcy tj. (...) W., (...) W. i (...)K.to powód zawsze stosował się do ustalonego przez operatora systemu dystrybucyjnego poziomu dopuszczalnego poboru mocy, jeśli tylko to było możliwe.

Skorzystanie z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary zostało na gruncie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego pozostawione uznaniu Prezesa URE. W orzecznictwie i doktrynie powszechne jest jednak przekonanie, że w postępowaniu administracyjnym uznanie organu administracji nie jest nieograniczone. Organ stosujący prawo zobowiązany jest w toku postępowania mieć na względzie m.in. wynikające z art. 7 k.p.a. interes społeczny i słuszny interes obywateli. W ocenie powoda w niniejszej sprawie okoliczności te przemawiają za tym, żeby od wymierzenia kary odstąpić. W szeregu orzeczeń akcentowana jest teza, że odpowiedzialność karnoadministracyjna nie może być

oderwana od możliwości wykonania obowiązku przez podmiot obowiązany (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2015 r. sygn. akt III SK 36/14, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt III SK 21/10).

W związku z tym powód wniósł o odstąpienie od nałożenia kary.

Pismem z dnia 14 września 2017 r. Prezes URE zwrócił się do (...) S.A. w K. o przekazanie kopii umów o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej wiążących odbiorcę i (...) S.A. z siedzibą w K. wraz ze wszystkim załącznikami i aneksami, dla dwóch punktów poborów energii elektrycznej zlokalizowanych we W., przy ul. (...) Dz.Nr 6.7/2, 58/2, z których wynikać będą wielkości mocy umownej obowiązującej w sierpniu 2015 r. oraz wielkości mocy bezpiecznej podanych w piśmie (...) S.A. z dnia 10 maja 2016 r. oraz ujętych w przesłanych do odbiorcy planach wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r.

Pismem z dnia 10 listopada 2017 r. OSD przekazał żądane dokumenty.

W związku z tym pismem z dnia 20 listopada 2017 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i poinformowano o możliwości zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym i złożenia ewentualnych dodatkowych uwag i wyjaśnień w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego pisma z jednoczesnym pouczeniem, że niezapoznanie się w powyższym terminie z aktami sprawy zostanie uznane za rezygnację z możliwości wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału.

W wyznaczonym terminie powód nie skorzystał z przysługujących uprawnień.

Sąd Okręgowy w Warszawie zważył co następuje.

Odwołanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona decyzja jest prawidłowa i znajduje oparcie w przepisach prawa.

Rozstrzygnięcie zostało oparte na następującym stanie prawnym.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 1059, z późn. zm.) w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (ust. 1 pkt 4).

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają na ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej (art. 11 ust. 3 pkt 1). Ograniczenia te (określone m.in. w ust. 3) podlegają kontroli w ramach przestrzegania ich stosowania (art. 11 ust. 4). Organem odpowiedzialnym w tym zakresie do kontroli w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (art. 11 pkt 5).

W związku z treścią art. 11 ust. 7 Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w przypadku wystąpienia zagrożeń m.in. bezpieczeństwa dostaw energii.

Z treści art. 11c ust. 2 p.e. wynika, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) Podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) Może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 (art. 11c ust 3 p.e.)

Istotny dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej jest także przepis art. 11d ust. 1 p.e., który przewiduje, że w sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w następstwie zdarzeń, o których mowa w art. 11c ust. 1, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego podejmuje w szczególności następujące działania:

- 1) wydaje wytwórcy polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej centralnie dysponowanej;
- 2) dokonuje zakupów interwencyjnych mocy lub energii elektrycznej;
- 3) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia uruchomienia, odstawienia, zmiany obciążenia lub odłączenia od sieci jednostki wytwórczej przyłączonej do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania, która nie jest jednostką wytwórczą centralnie dysponowaną;
- 4) wydaje właściwemu operatorowi systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej przez odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na obszarze jego działania lub przerwania zasilania niezbędnej liczby odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej na tym obszarze;
- 5) po wyczerpaniu wszystkich możliwych działań zmierzających do pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną wydaje odbiorcom końcowym przyłączonym bezpośrednio do sieci przesyłowej, polecenia zmniejszenia ilości pobieranej energii elektrycznej lub odłączenia od sieci urządzeń i instalacji należących do tych odbiorców, zgodnie z planem wprowadzania ograniczeń;
- 6) dokonuje zmniejszenia wielkości zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej.

W okresie wykonywania działań, o których mowa wyżej, użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, stosownie do treści art. 11d ust 2 p.e. są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia (art. 11d ust. 3 p.e.).

Ważna dla prawidłowego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest również treść art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. stanowiącego podstawę odpowiedzialności powoda w sprawie niniejszej. W myśl tego przepisu karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Podkreślić należy, że w oparciu o delegację ustawową, zawartą w art. 11 ust. 6 p.e. w dniu 23 lipca 2008 roku wydane zostało przez Radę Ministrów rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej powoływane jako rozporządzenie). Określone w nim zostały sposoby wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby

określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach.

Dokonując oceny ustalonego w sprawie stanu faktycznego i jego subsumpcji w stosunku do powołanych norm prawnych, Sąd doszedł do przekonania, że nałożenie na powoda kary pieniężnej znajduje uzasadnienie w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Na wstępie wartym odnotowania jest, że przepis ten dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. W ocenie Sądu zaś podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej o jakich mowa w sprawie niniejszej, był wprawdzie powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., niemniej jednak podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. Norma wynikająca z art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. ma charakter uszczegóławiający do uregulowań art. 11d ust. 3 p.e. Regulacja art. 11d ust. 3 stanowi bowiem zasadniczą podstawą prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. To w art. 11d ust. 3 p.e. wskazano, że w przypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest więc to norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e. i nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że podstawą działania PSE wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust. 3 p.e., który jest sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. W związku z tym art. 11 p.e., który był podstawą wprowadzenia przez Radę Ministrów ograniczeń w poborze energii mocą rozporządzenia z dnia 11 sierpnia 2015 r. jest wprost sankcjonowany przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przeprowadzona wyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. i art. 11d ust. 3 p.e. wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. zachowań odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., skoro jak była o tym mowa wyżej, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 p.e.

Z uwagi na utrwalone w przedmiocie dokonywania wykładni orzecznictwo Sąd dokonał wykładni językowej ww. przepisu z uwzględnieniem wykładni systemowej i funkcjonalnej, co jedynie wzmocniło przyjęte przez Sąd stanowisko.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 p.e. , a więc także do tych wprowadzonych z powołanie się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, bowiem tylko w takich sytuacjach ograniczenia te są wprowadzane. Ważna jest także możliwość zagwarantowania tego bezpieczeństwa przez wyegzekwowanie nałożonych obowiązków ograniczenia poboru energii. Zatem, jeżeli ustawodawca wprowadził możliwość ograniczenia poboru energii przez operatora systemu przesyłowego w nagłych wypadkach (tj. zagrożenia), to niezbędna jest możliwość sankcjonowania tychże regulacji w przedmiocie ograniczeń. Skoro w ciągu ostatnich 30 lat nie doszło do ograniczenia poboru energii, to oczywistym jest, że w przypadku wprowadzenia takiego ograniczenia sytuacja była poważna i zagrażała bezpieczeństwu dostaw energii. Właśnie w takich nagłych sytuacjach, w których organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, operatorzy muszą mieć możliwość podjęcia kroków w celu uchronienia systemu energetycznego przed rozległą awarią. Należy przyjąć, że, wobec wprowadzonych ograniczeń, każde - nawet najmniejsze przekroczenie poboru energii elektrycznej - może mieć kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego kraju doprowadzając do awarii energetycznej. Oczywistym jest, że żaden z działających na terenie kraju podmiotów nie byłby w stanie w normalnych warunkach samodzielnie zagrozić, przez nawet maksymalny pobór energii, bezpieczeństwu energetycznemu kraju. Jednak w krytycznej sytuacji nawet niewielkie przekroczenie ustalonego poboru mocy w każdej chwili mogło doprowadzić do poważnej awarii całego systemu elektroenergetycznego. Tego rodzaju zagrożenie

było realne, o czym dowodnie świadczyło uruchomienie przez operatora systemu i Radę Ministrów przewidzianych prawem procedur. Zatem każdy z odbiorców, także powód, powinien szczególnie w czasie obowiązywania 20 stopnia ograniczenia zasilania bezwzględnie stosować się do wynikających z tego obowiązków. W tej sytuacji powodowi, który w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. nie dostosował się do tych obowiązków można postawić zarzut zawinienia polegającego na nieprawidłowym prowadzeniu własnych spraw, co doprowadziło do naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa.

Stosownie do unormowania art. 11c ust. 3 p.e. w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostawy energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. W dniu 15 sierpnia 2015 r. PSE wydały stosowny komunikat o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co dla Sądu jest równoznaczne z ograniczeniami w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji tej energii, ponieważ przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej jest nierozdzielnie związana z jej poborem przez odbiorcę. Zatem ograniczenia w przesyśle i dystrybucji wiążą się z obowiązkiem odbiorców ograniczenia poboru energii odpowiadającego tym ograniczeniom.

Wymaga podkreślenia, że kwestia opracowania ram, procedur oraz zorganizowanego planu działania, w oparciu o który przedsiębiorca mógłby w sposób uwzględniający minimalizację szkód zastosować się do ograniczeń poboru energii nie leży po stronie Sądu, czy Organu, lecz jest kompetencją powoda korzystającego z poboru energii. Podobnie jest jego wewnętrzną sprawą takie zorganizowanie działalności zawodowej, aby móc na czas reagować na wydane przez właściwe podmioty komunikaty o obowiązującym stopniu zasilania. Z tego względu nie mogły zostać uwzględnione zarzuty powoda oparte na przedstawionych przez niego niekorzystnych skutkach natychmiastowego wstrzymania poboru mocy. W tej kwestii należy zwrócić uwagę na unormowanie zawarte w przepisie § 3 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła, który ma zastosowanie na etapie ustalania kręgu podmiotów objętych obowiązkiem dostosowania się do wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz do ustalania planu ograniczeń. Stanowi on wytyczną w procesie przygotowywania i sporządzania tego planu wskazując jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy określaniu planu ograniczeń dla skonkretyzowanego odbiorcy. Potwierdza to też treść § 9, a w szczególności pkt 3 tego przepisu rozporządzenia wskazująca, że wielkości planowanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, ujęte w planach ograniczeń, określa się w stopniach zasilania od 11 do 20, przy czym 20 stopień zasilania odpowiada tzw. mocy bezpiecznej. Zatem wskazane w planie ograniczeń wielkości mocy dla stopni zasilania od 11 do 20 realizują wytyczne zawarte w § 3 i 6 rozporządzenia. Stosowanie się przez odbiorcę do planu ograniczeń nie powoduje:

1. zagrożenia bezpieczeństwa osób oraz uszkodzenia lub zniszczenia obiektów technologicznych,
2. zakłóceń w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań w zakresie:
 - a) bezpieczeństwa lub obronności państwa określonych w przepisach odrębnych,
 - b) opieki zdrowotnej,
 - c) telekomunikacji,
 - d) edukacji,
 - e) wydobywania paliw kopalnych ze złóż, ich przeróbki i dostarczania do odbiorców,
 - f) ochrony środowiska.

Należy zatem przyjąć, że ww. przepisy rozporządzenia mają zastosowanie na etapie planowania, a nie realizacji planów ograniczeń.

Jeśli dany odbiorca nie powinien być objęty planem ograniczeń, należy to uwzględnić już na etapie sporządzania przez OSD takiego planu dla tego odbiorcy, a w procesie tym odbiorca powinien przedstawić OSD stosowne przesłanki do jego uwzględnienia wśród podmiotów objętych ochroną przed wprowadzanymi ograniczeniami. W konsekwencji, jeżeli dany odbiorca nie zgłaszał istnienia takich przesłanek na etapie sporządzania i bezpośrednio po otrzymaniu ustalonego dla niego planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, to nie może się zwolnić z realizacji tego planu po wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. W innym bowiem przypadku plan ograniczeń dla skonkretyzowanego odbiorcy nie miałby jakiegokolwiek znaczenia prawnego i nie wiązałyby odbiorcy, skoro mógłby się on na każdym etapie nie dostosować do otrzymanego planu, a podmioty odpowiedzialne za wprowadzenie i realizację ograniczeń nie miałyby możliwości oceny jaki stopień zasilania powinien zostać wprowadzony, co w efekcie końcowym mogłoby doprowadzić do braku zbilansowania popytu i podaży energii elektrycznej i wyłączeń awaryjnych obejmujących swoim zakresem wszystkich odbiorców, w tym tych, którzy zostali objęci ochroną na etapie ustalania planu ograniczeń.

Zgodnie z § 12 rozporządzenia ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Stosownie do § 9 pkt 1 rozporządzenia wielkości planowanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, ujęte w planach ograniczeń, określa się w stopniach zasilania od 11 do 20 przy czym:

1. 11 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy,
2. Stopnie zasilania od 12 do 19 powinny zapewniać równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę,
3. 20 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości ustalonego minimum, niepowodującego zagrożeń i zakłóceń, o których mowa w § 3 ust. 4.

Jak wynika z materiału dowodowego powód nie zadbał w umowie z dnia 28 listopada 2014 r. podpisanej z OSD o zabezpieczenie na swoją rzecz jakiegokolwiek wartości bezpiecznej - minimalnej mocy umownej. Właśnie ta okoliczność faktyczna dowodnie świadczy o jego winie polegającej na niedołożeniu należytej staranności w prowadzonej działalności gospodarczej (art.355 k.c.). W ocenie sądu szczegółowo opisane w odwołaniu negatywne skutki konieczności natychmiastowego drastycznego obniżenia poboru mocy, nie mówiąc już o zaniechaniu poboru, mogą być rzeczowymi argumentami ex ante w negocjacjach z OSD mających na celu ustalenie dla powoda wielkości mocy bezpiecznej. Jednak nie mogą one odnieść zamierzonego w odwołaniu skutku ex post, to jest w sytuacji, gdy Prezes URE, a także Sąd oceniają zaszłość jaką jest niedostosowanie się powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej.

Jak wynika z unormowania art. 56 ust. 6a p.e. wynika Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. W niniejszej sprawie kluczowe znaczenie miała nie wartość przekroczenia poboru mocy, a sam charakter czynu i jego znaczenie oraz wpływ na bezpieczeństwo energetyczne kraju w krytycznym momencie jego zagrożenia. Niewątpliwie, energia elektryczna ma istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania każdego z jej odbiorców i z tego powodu jest podstawowym dobrem cywilizacyjnym. Dlatego konieczna jest eliminacja zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii, w szczególności po ogłoszeniu 20 stopnia ograniczeniu zasilania, to jest w czasie, gdy system elektroenergetyczny nie dysponuje zapasem mocy. W tej krytycznej dla bezpieczeństwa energetycznego kraju sytuacji, która miała miejsce od 15 sierpnia 2015 r każde, nawet niewielkie przekroczenie dopuszczalnego poboru nosiło w sobie znaczny stopień szkodliwości, ponieważ bezpośrednio zagrażało sprawności maksymalnie obciążonego krajowego systemu elektroenergetycznego. Z tego powodu należało przyjąć, że stopień szkodliwości czynu powoda był większy od znikomego, co wyklucza możliwość zastosowania w stosunku do niego dobrodziejstwa odstąpienia od wymierzenia mu kary pieniężnej.

Stosownie do art. 56 ust. 6 p.e. ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, dotychczasowe zachowanie podmiotu oraz jego możliwości finansowe.

Jak to już przedstawiono, znaczny stopień szkodliwości czynu powoda wyraża się w bezpośrednim wpływie popełnionego przez powódkę czynu na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, a co się z tym wiąże - w sprowadzeniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju. Z kolei okolicznością łagodzącą wymiar kary uwzględnione było podjęcie przez niego szeregu działań zmierzających do jak najszybszego dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń.

Brak jest natomiast możliwości oceny dotychczasowego zachowania skarżącego w aspekcie wcześniejszego wykonywania przez niego obowiązków wynikających z ustawy Prawo energetyczne związanych z wprowadzeniem ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej z uwagi na to, że sytuacja taka nie miała dotychczas miejsca pod rządami tych przepisów.

Określając stopień zawinienia przedsiębiorcy Sąd uznał go za znaczny. Powód podejmując w niniejszej sprawie decyzję o niedostosowaniu się do wprowadzonych ograniczeń miał na względzie przede wszystkim uniknięcie strat, które poniósłby w przypadku natychmiastowego wprowadzenia ograniczeń. Świadomie naruszając prawo działał na własne ryzyko i powinien ponieść konsekwencje tego postępowania w postaci kary z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Odnosząc się do możliwości finansowych powoda wymierzona kara nie jest dla niego nadmiernie uciążliwa, oraz jest adekwatna do charakteru popełnionego czynu i skutków naruszenia obowiązujących norm prawa. Kara ta nie wpłynie znacząco na pogorszenie jego kondycji finansowej oraz płynności finansowej i pozostając we właściwej proporcji do przychodu uzyskanego przez niego w roku podatkowym poprzedzającym rok wydania decyzji. Przychód ten wyniósł (...)zł. Wymaga też podkreślenia, że kara stanowi jedynie (...) tej kwoty i nie przekracza 15% przychodu, co pozostaje w zgodzie z unormowaniem art. 56 ust. 3 p.e.

Nie budzi zastrzeżeń Sądu zakwestionowany w odwołaniu sposób ustalenia podstawowej wartości kary administracyjnej, który odnosi się do wielkości przekroczenia poboru mocy przez przedsiębiorcę i najwyższej ceny 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym (odnotowanej 7 stycznia 2016 r.), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10-31 sierpnia 2015 r., tj. 1.500,00 zł. Przyjęcie tej ceny, jako najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej, znajduje uzasadnienie w fakcie, że tak ustalona wartość kary ma być dla przedsiębiorcy sankcją odczuwalną, a nie symboliczną. Prezes URE wymierzając karę prawidłowo wziął pod uwagę to, że powód zastosował się do ograniczeń w części czasu ich trwania i zawęził podstawę wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się powoda do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie miało miejsce (ustalając kwotę kary pieniężnej wyliczono ją jako iloczyn kwoty 3.000,00 zł i łącznego przekroczenia poboru mocy odpowiadającego ilości MWh w poszczególnych godzinach doby a więc $21,4204 \text{ MW} \times 3000 \text{ zł} = 64.261 \text{ zł}$, przy czym wartość 3000 zł wynika z podwojenia ceny 1 MWh energii elektrycznej w celu zapewnienia karze należytej dolegliwości). Zdaniem Sądu ustalenie w sprawie swojego rodzaju kwoty bazowej kary nie jest sprzeczne z treścią art. 56 ust. 6 p.e. i ma na celu zapewnienie transparentności jej ostatecznego wyliczenia.

Z tych wszystkich powodów wymierzona sankcja finansowa została wymierzona przez Prezesa URE zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa spełniając przypisane jej funkcje represyjną, prewencyjną i wychowawczą.

W tym stanie rzeczy Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., bowiem nie było podstaw do jego uwzględnienia, a w szczególności nie potwierdził się żaden z podniesionych w nim zarzutów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na oddalenie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot jego kosztów, które w sprawie obejmowały

jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804 z późniejszymi zmianami) w brzmieniu obowiązującym w dniu złożenia odwołania tj. 27 grudnia 2017 r.

Sędzia SO Andrzej Turliński